

Johan Galtung

11.

september

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

11. SEPTEMBER

– og de to fundamentalismer:
Wahhabisme og Puritanisme

Johan Galtung

VisionsNettet
www.visionsnettet.dk

11. SEPTEMBER

- og de to fundamentalismer: Wahhabisme og Puritanisme

Af Johan Galtung

(Oversættelse Thora Lund Mollerup & Erik Ansvang)

Verden er i kløerne på to fundamentalismer. I forhold til verdens befolkning er der tale om små grupper med Wahhabite Sunni Islam og Puritanske Protestantiske Kristne. Begge er opstået for flere århundreder siden. Og begge har stærke våben til deres rådighed: Selvmordsbomber, hvor der benyttes passagerfly som bomber – og tæppebombninger med potentiel anvendelse af atombomber. Begge er dybt forankrede patologier: Hos enkeltindivider diagnosticeres det som *narcissisme* (sygelig selvoptagethed) eller *megalomani* (storhedsvanvid) med *paranoia*. Men på et kollektivt niveau anses det stadig som udtryk for hengivenhed og patriotisme.

Definition på fundamentalisme

Her er en definition med syv elementer på fundamentalisme:

1. **Udvalgt.** Ideen stammer fra nationale beretninger, hvor man påstår, at nationen er udvalgt af overfysiske kræfter som Jahweh hos jøderne og Gud og Allah hos deres arvtagere.

2. **Ære.** Grundlaget er sædvanligvis en myte, der kombinerer en glørværdig fortid med en glørværdig fremtid – når først problemerne med nutidens vantro eller endog æreløse er overvundet.
3. **Traumer.** Chok – opdigtede eller reelle – som en nation har lidt, efterlader dybe sår, som nager den kollektive bevidsthed, og som kan udnyttes særligt af lederskikkelser med tilsvarende sårethed.
4. **Dikotomi** (adskillelse). Tendensen til at adskille alt – eksempelvis stormagter og nationer – med skarpt optrukne grænser.
5. **Manikæisme.** Tendensen til udelukkende at tilskrive sig selv guddommelige kvaliteter mens andre udelukkende er onde. Gud mod Satan.
6. **Armageddon.** Denne tendens findes i abrahamitiske religioner, hvor man forestiller sig et endeligt slag mellem godt/Gud og ondt/Satan.
7. **Undertrykkelse/projicering.** Et psykologisk syndrom med tilbøjelighed til fortrængning og fornægtelse af egne svagheder (eksempelvis overdreven vold i tanke, ord og handling) og tillægge andre disse svagheder.

Hinandens spejlbilleder

Punkt for punkt gælder det for begge parter, og det gør dem til hinandens spejlbilleder, som kan overføres på den anden (Osama Bush og George bin Laden) – og gøre dem til uforsonlige fjender. Selvmordsbomber og tæppebombninger er allerede katastrofalt involveret.

Den saudiarabiske religion er *Wahhabite Islam* – en rendyrket sunni islamisk bevægelse fra Muhammad ibn Abdul Wahhab (1703-91). Wahhabisme har flere vigtige aspekter:

Først og fremmest betragtes alt Saudi-territorie som én stor moske – et helligt land for de to hellige byer (Mekka og Medina) og de to hellige moskeer (den tredje er Al Aqsa i Jerusalem) – et hjemsted for kun én religion. Allah valgte en araber, Mohammed, som rasul (profet), og gjorde derved araberne til et udvalgt folk.

For det andet kræves en meget høj grad af askese, hvor man vender tilbage til den oprindelige strenge fortolkning af Islam, den "gyldne tidsalder": Ingen musik, ingen silkeklæder, ingen udsmykninger af moskeerne, ingen alkohol og ingen tobak.

For det tredje kræves brug af brutal dødsstraf som en retfærdig straf mod gerningsmænd, som skal dø ved sværdet symboliseret i det grønne Saudi-flag med sværdet omkranset af shahadah.

Modsætninger

Det er indlysende at olien i Saudi Arabien og USA's rolle (fra Standard Oils første boring efter "det sorte guld" i 1933 via Roosevelt-Ibn Saud overenskomsten i 1945 frem til nutiden) med al den rigdom, der fulgte, står i åbenlys modsætning til den første og den anden af disse principper – kun én religion samt askese.

At vi hos US Puritanismen finder tilsvarende afgrænsninger i deres identitet – en rendyrket protestantisk kristen bevægelse – er indlysende. De første pilgrimme betegnede sig selv som "helgener" og resten af verden inklusive f.eks. kvækerne som vantro. De var også i besiddelse af et "forjættet land", hvor de selv var det udvalgte folk ligesom den jødiske arketype.

Askesen var legendarisk. Og det samme gjaldt dødsstraffen – eksempelvis mod kvækerne og de 20 "hekse" i Salem 1692.

Puritanisme blev kernen i USA's civile religion, der også brugte Sydens baptisme som løftestang. Hverken bin Laden eller George W. Bush levede i asketisk armod. Men de anser deres eget land og deres folk som helligt, og de bruger religiøse udtryksformer og er ubeskrivelig kyniske, når det gælder andres liv. De civile ofre den 9. september og den efterfølgende 10. juli var ganske enkelt "underordnede fortrædeligheder" for de to fundamentalismer.

Konklusion:

Moderate mennesker overalt i verden skal *stå sammen!*

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk